

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อนาคตของชาติขึ้นอยู่กับเด็กในวันนี้ เพราะในโลกยุคปัจจุบันการแข่งขันเกิดขึ้นสูง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคนในชาติ โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge – Based Economy) ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยเร็วที่สุด เพื่อสร้างเสริมศักยภาพของเยาวชนให้สามารถ คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม และรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ทนต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย ที่เป็นกระแสการเปลี่ยนแปลงของชาติและสังคมโลก การจัดการเรียนการสอนที่เน้นท่องจำ เน้นการมีความรู้มากกว่าการให้คิด ทำให้ผู้เรียนเครียด คิดไม่เป็น ไม่ได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจและตามศักยภาพของตนเองไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชน จะต้องเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ ต้องยอมรับว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพทางสมองที่สามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของครูจึงมีความสำคัญที่จะสร้างให้ผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมได้รับการพัฒนาให้มีคุณสมบัติดังกล่าว (อำนาจ พรหมใจรักษ์. 2544 : 1)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 9 มาตรา 66 ยังได้กำหนดให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 : 33)

ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ครูจะต้องจัดการเรียนการสอนให้มีความก้าวหน้าทันสมัย ส่งผลประโยชน์ให้กับนักเรียน โดยค้นหาแนวทางในการสอนที่ใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ หรือนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับนักเรียนมาใช้ (ยุพเรศ หอมยา. 2542 : 3) โดยเฉพาะกับเนื้อหาวิชาที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในหลักการ มีความคิดรวบยอดและทักษะเบื้องต้นในทุกเรื่องที่ได้ศึกษาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพจึงเป็นวิชาที่ยากแก่การสอนของครู และการเข้าใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูป

ในงานอาชีพ คิดว่ายาก น่ากลัว เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจนัก จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ประจำปี 2548 (วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา, 2548 : 4) และวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนพบสาเหตุสำคัญเกิดจากผู้สอนแต่ละคนใช้คู่มือการใช้งาน โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ ต่าง ๆ ประกอบกับสื่อการสอนที่ตนเองจัดทำขึ้นเป็นหลักในการสอนให้เกิดความรู้ด้านทักษะปฏิบัติภาคทฤษฎี ส่วนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะจริงนั้นผู้สอนจะใช้สื่อการสอนประกอบ ผู้เรียนสามารถมองเห็นขั้นตอนและวิธีของผู้สอน การสอนแบบนี้ทำให้เกิดปัญหารับรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคนรวมทั้งเกิดความล่าช้าในการเรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้

ด้วยเหตุนี้ครูจำเป็นต้องสรรหาเทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่อันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งเทคนิควิธีหนึ่งที่น่าสนใจ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน คือการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E - Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถทบทวนหรือศึกษาได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเรียนน้อย บทเรียนมีความน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและอยากเรียนรู้มากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงความรู้หรือสติปัญญา และพื้นฐานความรู้เดิมที่แตกต่างกันมาก่อน (ปิยนุช พรหมศิลา, 2547 : 2) เป็นการประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยผู้สอนจะออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่ที่ไหนที่หนึ่งแม้จะห่างไกลก็สามารถเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ศึกษาด้วยตัวเองตามเวลาที่ผู้เรียนสะดวก หรือผู้สอนออกแบบฐานข้อมูลเสริมให้กับผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน ซึ่งเนื้อหาบทเรียนที่สร้างขึ้นนี้ ไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์กับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม อีกทั้งผู้สนใจทั่วไปก็สามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้

จะเห็นว่าแนวคิดของการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามอัตราความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคล และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคล ในส่วนที่ยากแก่การทำความเข้าใจ (โยธิน แพทย์พิทักษ์, 2547 : 1 ; อ้างอิงจาก ครรชิต มาลัยวงศ์, 2529. ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์, หน้า 5) จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้เพื่อให้เกิดความทัดเทียมกันไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ที่ใดก็ตาม อีกทั้งยังสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ได้มากยิ่งขึ้น รับรู้ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และช่วย ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่เรียนอีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการ

เรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่เรียน ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญ และสนใจในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านความรู้ วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับการสอนปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับการสอนปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ นำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติต่อโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพดีขึ้น
2. เป็นแนวทางในการนำการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มาใช้ในสถาบันการศึกษาให้แพร่หลายมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 225 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 225 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ 2 วิธี คือ

2.1.1 วิธีการจัดการเรียนรู้โดยการสอนปกติ

2.1.2 วิธีการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ

2.2.2 ทักษะปฏิบัติวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ

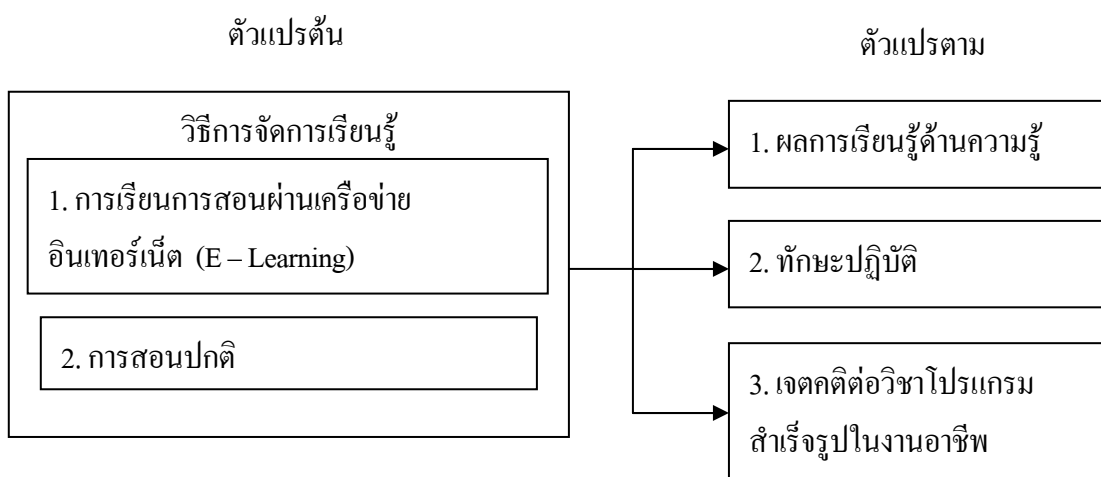
2.2.3 เจตคติต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ เรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

4. กรอบความคิดในการวิจัย

แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E - Learning) ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์ส่งเสริมต่อกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอน โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางหรือช่องทางสื่อสารในการเชื่อมโยงองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กันในรายวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพเรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint

2. วิธีการจัดการเรียนการสอนปกติ หมายถึง การสอนที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยาโดยใช้แผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้น ใช้สอนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ เรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint

3. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ที่เรียนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ ปีการศึกษา 2549

4. ประสิทธิภาพของบทเรียนที่ใช้จัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง ค่าระดับคะแนนที่คาดหวัง โดยใช้เกณฑ์ 80/80 ตามรายละเอียดดังนี้

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนโดยคิดเป็นค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนโดยคิดเป็นค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

5. ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ เรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาจากการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

6. ทักษะปฏิบัติวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ในการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint โดยประเมินจากการปฏิบัติและการทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 21 ข้อ

7. เจตคติต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดทั้งในทางบวกและทางลบ ที่มีต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ โดยวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการสอนปกติ มีผลการเรียนรู้ในวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการสอนปกติ มีทักษะปฏิบัติในวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีเจตคติต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปงานอาชีพแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่อการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับใช้ในการสอนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ เรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา
2. ทำให้ทราบผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติของนักเรียนที่เรียน โดยการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับการสอนปกติ
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาไปใช้ในการเรียนการสอนให้แพร่หลาย ต่อไป